

Stockholm 2019-10-25

Till Konstitutionsutskottet

Begäran om granskning av justitie- och migrationsminister Morgan Johanssons svar på skriftliga frågor om medicinska åldersbedömningar

I april 2019 meddelade regeringen att den skulle tillsätta en oberoende utredning av medicinska åldersbedömningar i asylprocessen. Beskedet kom efter att Svenska Läkaresällskapet, Statens medicinsk-etiska råd (Smer) och Barnläkarföreningen krävt en sådan utredning. Detta mot bakgrund av omfattande kritik från rättsläkare, statistiker och internationella experter. Kritiken mot RMV är befogad, men det är regeringen som bär det yttersta ansvaret.

Fyra månader senare, den 16 augusti 2019, hade regeringen ännu inte tillsatt en utredning varför jag frågade ansvarigt statsråd Morgan Johansson när utredningen skulle tillsättas (2018/19:891 Utredning av medicinska åldersbedömningar). En knapp månad senare, den 11 september, svarade statsrådet att utredningen skulle tillsättas nu. Efter att ytterligare en månad passerat utan att någon utredning tillsatts ställde jag frågan på nytt till statsrådet (2019/20:162 Utredning av medicinska åldersbedömningar). Denna gång frågade jag vilket datum utredningen skulle tillsättas för att undvika missförstånd. Den 23 oktober svarade statsrådet ”Innan regeringen kan fatta beslut om kommittédirektiv måste det på samma sätt som andra regeringsbeslut beredas i Regeringskansliet. Beslut kan fattas så snart beredningen är avslutad.”

Skriftliga frågor är ett av de verktyg riksdagens ledamöter har för att utöva sin kontrollmakt gentemot regeringen, enligt regeringsformen 13 kap. 5 §. Om regeringens statsråd besvarar de frågor riksdagens ledamöter ställer på ett nonchalant och osakligt sätt förlorar verktyget sin funktion.

Kritiken mot åldersbedömningarna är inte ny, redan 2017 kom larm om brister i de metoder som används. Totalt har minst 11 003 utlåtanden skickats till Migrationsverket, baserade på den metod som ska utredas. Nära 9 000 personer har bedömts vara över 18 år enligt samma metod. Sedan regeringen aviserade utredningen, i april 2019, har omkring 100 utlåtanden skickats till Migrationsverket. Dessa utlåtanden är fortsatt baserade på de medicinska åldersbedömningar som mött kraftig kritik och därför ska utredas. Att regeringen agerar långsamt i denna fråga får stor betydelse för den enskilde.

I ljuset av frågans allvar och de långtgående konsekvenser som regeringens agerande, och brist på agerande, får för den enskilde bör statsrådets otillräckliga svar på de skriftliga frågor jag ställt ses som ett allvarligt hinder för riksdagens möjlighet att utöva sin funktion som kontrollmakt gentemot regeringen.

Mot denna bakgrund menar jag att konstitutionsutskottet bör granska hur statsrådets svar på de skriftliga frågor jag ställt (2018/19:891 Utredning av medicinska åldersbedömningar och 2019/20:162 Utredning av medicinska åldersbedömningar) förhåller sig till regeringsformens bestämmelser om riksdagens funktion som kontrollmakt gentemot regeringen.

Stockholm den 25 oktober 2019

Christina Höj Larsen

Christina Höj Larsen
Riksdagsledamot
Vänsterpartiet